

Världsböndagen

1 mars 2024

Förberedd av VBD-kommittén i Palestina

Jag uppmanar er alltså...
ha fördrag med varandra i tålmod och kärlek.

Efesierbrevet 4: 1-7

Världsböndagen 2024

Årets program har skrivits av en ekumenisk grupp palestinska kvinnor.

Temat för Världsböndagens gudstjänst:

“Jag uppmanar er... ha fördrag med varandra i tålmod och kärlek”
är hämtat från Efesierbrevet 4: 1 – 3.

I gudstjänsten berättas om tre palestinska kristna kvinnor som vittnar om kraften i att ha fördragsamhet med varandra i kärlek. Deras berättelser talar om palestinska kvinnors erfarenheter från tre olika generationer. Symbolen för ett olivträd används under hela gudstjänsten. Den representerar de tre generationerna genom olivträdets stam, grenar och löv.

De palestinska kristna kvinnorna som skrev gudstjänsten har bjudit in världen att be för fred, rättvisa, religionsfrihet och rörelsefrihet. Deras böner uppmanar oss specifikt att be med kvinnor, flyktingar, hemlösa och alla som är sjuka, döende och sörjande. De uppmanar oss också att erkänna vår kollektiva roll i orsakandet av klimatkrisen och att åta oss att reparera det vi har förstört. Slutligen kallar de oss, den världsvida kyrkan, att vara enade i att behandla alla med rättvisa och kärlek.

*Inger Jonasson,
Ordförande i Världsbönsdagskommittén*

Gudstjänstprogram

VÄLKOMMEN

Förberedelsematerial finns i Informations- och bakgrundshäftet på www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen.

Kyrkklockorna ringer under det att gudstjänstfirarna anländer och olivkvist eller olivblad i papper delas ut.

Inledningsmusik spelas.

Ledare bär in korgar med citrus, oliver, olivolja, kaktus och blommor i procession och placerar korgarna på och omkring altaret.

INLEDNING

Frid och fred vare med er!

För 30 år sedan inbjöds kvinnorna i Palestinas Världsböndagskommitté att skriva programmet på temat "Kom, se och handla". Då Palestina är landet där kristenheten föddes, erbjöds de återigen att förbereda programmet för 2024.

En ekumenisk palestinsk kvinnogrupp har arbetat tillsammans de senaste fyra åren för att be och reflektera över temat " "Jag uppmanar er alltså... ha fördrag med varandra i tålamod och kärlek", inspirerade av Efesierbrevet 4:1–7. Nu är människor över hela jorden inbjudna att förenas med dem i bön och handling.

HÄLSNING

Ledare: Vi samlas i Den treenige Gud Faderns, Sonens och den Heliga Andens namn.

Alla: Amen.

Ledare: Gud vare med er.

Alla: Gud vare med er.

ÖPPNINGSBÖN

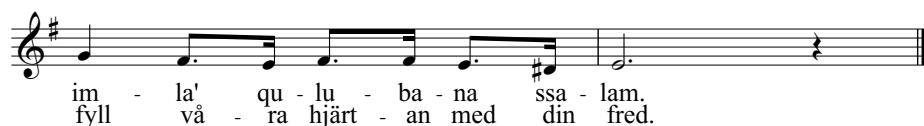
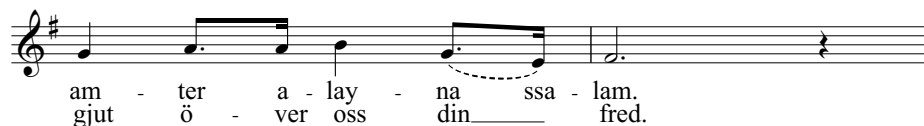
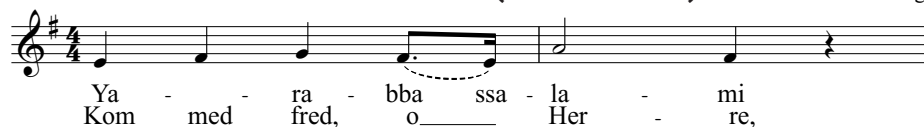
Låt oss be:

Treenige Gud, vandra med oss då vi reser genom landet där du levde och undervisade. Öppna våra ögon för invånarnas pågående svårigheter. Ge oss kraft och mod att handla och att be för alla som lider på jorden. Amen.

BÖN FÖR FRED

GEMENSAM SÅNG – Yaarabba ssalami (Kom med fred)

Trad. Palestina
Per Harling

Vi ber med orden i Psaltarsalm 85

Ledare: Herre, förr var du god mot ditt land, du vände Jakobs öde.

Alla: **Du tog bort ditt folks skuld
och förlät all deras synd.**

Ledare: Du drog tillbaka din vrede,
lät den glödande harmen slockna.

Alla: **Upprätta oss, Gud, vår räddare
låt din ovilja mot oss fara.**

Ledare: Skall du vredgas på oss för alltid,
skall din vrede vara från släkte till släkte?

Alla: **Vill du inte ge oss liv igen
så att ditt folk kan glädjas över dig?**

Ledare: Herre, visa oss din godhet
och ge oss din hjälp!

Alla: **Jag vill höra vad Gud säger.
Herren förkunnar välgång för sitt folk
och sina trogna och för de redbara.**

Ledare: De som fruktar honom har nära till hans hjälp,
hans härlighet bor i vårt land.

Alla: **Godhet och trofasthet möts
fred och rättvisa omfamnar varandra.**

Ledare: Trofasthet spirar ur jorden
rättvisa blickar ner från himlen.

Alla: **Herren själv ger allt gott,
vårt land ger sin gröda.**

Ledare: Rättvisa går framför honom,

Alla: fred och välgång i hans spår.

Alla sjunger Yaarabba ssalami igen.

LOVSÄGELSE

Ledare: Vi lovar Dig Gud som samlar oss för att be i enhetens och i kärlekens anda.

Alla: I vår Treenige Guds gemenskap ryms skillnader i synsätt och teologiska tolkningar.

Ledare: Låt oss meditera över Andens frukter: ödmjukhet, vänlighet, tålamod och kärlek.

Alla: Vi bekänner att vi saknar kraft att godta andra utan att döma.

Ledare: Ledare: Vi vill möta de utmaningar som våra familjer, samhällen, gemenskaper och församlingar står i med ödmjukhet och tålamod.

Alla: Med ödmjukhet och kärlek tar vi oss igenom allt. Vi förblir starka i tron, för vi vet att vi tillhör Gud.
Amen.

LÄSNING UR EVANGELIET

I evangelisten Johannes 15:e kapitel talar Jesus med sina lärjungar bara några timmar före sin korsfästelse:

”Mitt bud är detta: att ni skall älska varandra så som jag har älskat er. Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner. Detta befäller jag er: att ni skall älska varandra”.

EN BERÄTTELSE OM FÖRSONING

I en avgörande stund i livet, gav Jesus sina lärjungar detta bud:
Älska varandra och bli kvar i min kärlek.

I dagens gudstjänst lyssnar vi till tre berättelser från palestinska kristna kvinnor. Varje berättelse är ett starkt vittnesbörd om Jesu uppmaning att vara fördragsam i kärleken till varandra.

Låt oss höra Eleonors berättelse:

Jag heter Eleonor.

Min hud är rynkig som olivträdet. Liksom det har jag bevittnat många krig och mycket våld. Jag är palestinsk kristen – medlem i den grekisk-ortodoxa kyrkan i det heliga landet.

Jag är bördig från en gammal släkt från Jerusalem, djupt rotad i landet. På 1800-talet grundade min gammelfarfar St Georges Ortodoxa kyrka, vilket möjliggjorde för kristna utanför stadsmurarna att samlas till gudstjänst.

Den kyrkan stod kvar fram till katastrofen, eller Nakba, 1948 då 750 000 palestinier tvingades att fly och förskingrades. Det hände också min familj. På grund av beskjutning och tungt bombardemang, sprang mina föräldrar för livet. De fick beskydd i min mammas kusins hem, och hoppades snart kunna återvända till sitt eget hem och till St Georges kyrka. Det skulle aldrig komma att ske. Idag har mina föräldrars hem och St. Georges Kyrka blivit The Confederation House, ett israeliskt kulturcentrum istället.

Innan de flydde erbjöd mina föräldrars judiska grannar dem att förvara kyrkans skatter som ikoner och värdefulla nattvardskärl. De lovade också att ta hand om deras egendom och tillhörigheter tills familjens återkomst. Vartefter mina bröder och jag växte upp, mindes våra föräldrar sina grannar med tacksamhet och såg fram emot den stora dagen då de kunde återvända. De tänkte på hur de skulle samla upp de heliga tingena och tacka sina grannar som stått fast vid sitt löfte. Sorgligt nog gick mina föräldrar bort utan att få förverkliga sin dröm. Jag minns tydligt att mina föräldrar, trots sin smärta och

sorg över allt de förlorat, alltid var tacksamma och talade väl om sina judiska grannar.

Mina föräldrar har lärt mig att vara fördragsam i kärlek, och att alltid minnas den som gör gott med tacksamhet. Som en palestinsk kristen i Jerusalem har jag valt att engagera mig i samhället såväl på lokal som global nivå. Mina föräldrar lärde mig hur viktigt det är att hålla ihop med andra, också när livet är motigt och svårt.

Hängivenheten till min församling började när jag gick i årskurs sex. Min arabiskalärare gav mig uppdrag att göra ärenden för hennes humanitära arbete. Hon var vänlig och kärleksfull, vilket hjälpte mig att förstå värdet i att hjälpa till med att göra det bättre för andra.

Senare i livet har jag varit med att utforma och genomföra sociala projekt för humanitär hjälp i församlingens sammanhang. Projekt för människor oavsett religion, etnicitet, kön, status eller behov. Jag är privilegierad som tillsammans med andra kunnat hjälpa många kvinnor i Jerusalem, i Gaza och på Västbanken att försörja sina familjer.

Misslyckande, hinder och till och med hot har vi fått leva med. Jag är säker på att vår församling kan stå stark när det finns genuin kärlek, förståelse, vänlighet, ödmjukhet och tålmod. Ända sedan min barndom vet jag att livet är skört och freden ingen självklarhet. Jag hade kunnat lämna landet där mina rötter finns, men jag valde att stanna och följa Jesu befallning att älska som Gud har älskat mig.

LÄSNING UR EPISTELN

Årets tema är hämtat från aposteln Paulus brev till församlingen i Efesos 4:1–7. "Jag uppmanar er alltså, jag som är fånge för Herrens skull, att leva värdigt er kallelse, alltid ödmjuka och milda. Ha fördrag med varandra i tålmod och kärlek. Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten: en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt. Var och en av oss har fått just den nåd som Kristus har velat ge honom".

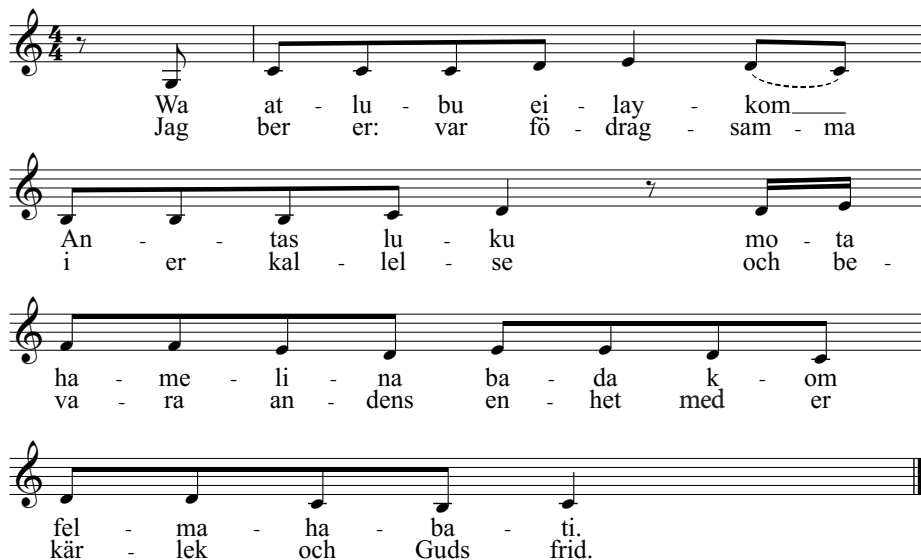
EFTERTANKE UNDER TYSTNAD

Vi tar några minuter till stilla eftertanke om hur Gud kan leda oss till fördrag-
samhet med varandra i tålmod och i kärlek.

SÅNG – Wa atlubu (Jag ber er)

Komponerad för årets Världsböndagsprogram.

Najwa Hashweh Azazian, Palestina
& Per Harling

Wa at - lu - bu ei - lay kom
Jag ber er: var fö - drag - sam - ma

An - tas lu - ku mo - ta
i er kal - lel - se och be -

ha - me - li - na ba - da k - om
va - ra an - dens en - het med er

fel - ma - ha och ba - ti.
kär - lek och Guds frid.

EN BERÄTTELSE OM ATT TALA SANNING

Vi lyssnar till Linas berättelse.

Jag heter Lina.

Den 11 maj 2022 förlorade jag min moster Shireen, en känd journalist som dödades i Jenin. Moster Shireen var för mig som en gren på ett olivträd, som står emot de vindar som hotar att radera ut sanningen om Palestinas historia. När moster Shireen dog förlorade Palestina en ikon, en legend och en framstående Al Jazeera journalist. Men Shireen var mera än så. Hon var också min moster, min dop-fadder och min bästa vän. Shireen är min förebild så långt jag kan minnas. Hon var även en förebild för många unga palestinska kvinnor. När jag växte upp strävade jag efter att bli så framgångsrik, professionell och empatisk som hon. Jag kommer alltid att glädjas åt alla de stunder jag tillbringat med henne; tillfällen då vi talade om konst, om politik, om livet, då vi besökte teatern, reste på semester och var tillsammans med familjen.

Moster Shireen ägnade 25 år av sitt liv till att berätta om vad som hänt i Palestina och att vara en sanningens röst. Hon nådde in i varje palestinskt hem och in i den arabiska världen genom TV-skärmarna. På hennes begravningsdag omvittnades hur hon också berörde palestiniernas hjärtan. Den oerhörda solidaritet som visades under dagen för hennes avsked har lämnat djupa avtryck i mitt och i det palestinska kollektiva minnet. Vi kommer alltid att känna tacksamhet till de starka och modiga palestinier som bar Shireens kista på sina axlar och därmed trotsade hoten från israeliska styrkor.

Inte alla visste att min moster var en kristen palestinier. Shireens tro ledde henna till att älska sin nästa oavsett olikheter i tro och tradition. Hon stod upp för den som sårats. Hon kämpade för att både kristna och muslimer skulle kunna komma till sina heliga platser i Jerusalem och be. I hennes sätt att tala sanning fanns fördragsamhet och kärlek – också med ockupanterna, från det omänskliga till det medmänskliga. Fastän Shireen, en av grenarna i olivträdet, skars av för tidigt, lever hennes arv vidare. Minnen av henne ger styrka att alltjämt tala sanning och att kräva rättvisa.

När vi hör berättelsen om kvinnan som vågade tala sanning av kärlek, låt henne vara en förebild för oss att vandra sanningens väg som hon!

SÅNG – Vi ska vandra i Guds kärleks ljus

Trad. Sydafrika
Anders Nyberg

We are march - ing in the light of God... We are
Vi ska vand - ra i Guds kär - leks ljus... Vi ska

march - ing in the light of God... We are
vand - ra i Guds kär - leks ljus... Vi ska

march - ing in the light of God... We are
vand - ra i Guds kär - leks ljus... Vi ska

march - ing in the light of God... We are
vand - ra i Guds kär - leks ljus... Vi ska

march - ing... Ooh... We are
vand - ra... Ooh... Vi ska

march - ing in the light of God... We are
vand - ra i Guds kär - leks ljus... Vi ska

march - ing... Ooh... We are
vand - ra... Ooh... Vi ska

march - ing in the light of God...
vand - ra i Guds kär - leks ljus...

FÖRBÖN

Låt oss be:

Vi ber för kvinnor överallt, för skapelsen och för människor i nöd.

Efter varje "Led oss att leva värdiga vår kallelse" är ni inbjudna att svara: "Hör vår bön".

Ledare: Låt oss be: Rättfärdighetens Gud, välsigna oss och gör oss till vittnen för fred och rättvisa. Öppna våra ögon så att vi ser det Du ser. Beskydda och bevara oss från alla former av våld, skada och hämnd. Vi ber särskilt för kvinnor som förnekas utbildning och andra grundläggande rättigheter. Vi ber för de kvinnor som utsätts för övergrepp och våld. Vi ber att våra kyrkor och samhällen ska skapa säkra platser för kvinnor. Hjälpt oss att höja våra röster och använda våra gåvor och talanger till att hjälpa andra. Led oss att leva värdiga vår kallelse.

Alla: **Hör vår bön!**

Ledare: Flyktingarnas Gud, som själv tvingades fly som ett barn från en massaker i Betlehem, du känner flyktingars utsatthet. Bli kvar och hjälp oss i mörka, svåra tider. Led och beskydda de som tvingas att fly, för dem till trygga platser. Hjälpt dem som tar emot flyktingar att ha öppna hjärtan och led dem som har politiskt ansvar att se och möta hjälpbehoven. Låt oss leva värdiga vår kallelse.

Alla: **Hör vår bön!**

Ledare: Gud, vår klippa, av dig lär vi oss att bygga våra liv på din kärlek. Vi ber för hemlösa, särskilt ber vi idag för palestinska familjer vars hem har förstörts eller hotas att förstöras av israeliska myndigheter. Ge dessa familjer rättvisa och sätt stopp för sådana handlingar. Låt oss leva värdiga vår kallelse.

Alla: **Hör vår bön!**

Ledare: Fridens och fredens Gud, vi ber för ett slut på Israels ockupation och för en rättfärdig lösning. Vi ber också för staden Jerusalem, helig för de tre religionerna kristendom, judendom och islam. Vi ber för jämlikhet, religionsfrihet och frihet att kunna röra sig och att uttrycka sig fritt. Lär oss att följa Jesu vägar, att älska alla. Låt oss leva värdiga vår kallelse.

Alla: **Hör vår bön!**

Ledare: Du helandets och upprättandets Ande, vi ber för dem som är sjuka, för dem som är döende och för dem som sörjer. Vi ber för forskare och läkare som tar fram vaccin och behandlingar av COVID-19 och andra sjukdomar. När vi känner oss vilslna och osäkra, ge oss styrka. Ge liv åt förtorkade grenar så att de kan bära frukt igen, till nytt liv och hopp om uppståndelse. Låt oss leva värdiga vår kallelse.

Alla: **Hör vår bön!**

Ledare: Nådens Gud, vi har förstört din sköna skapelse. Vi har skadat miljön, flora och fauna, luftens, jordens och vattnets djur och varelser. Vår vårdslöshet med skapelsen har fört oss till klimatkris, hjälp oss att laga det vi förstört. Hjälp oss att uppskatta och älska din skapelse. Låt oss leva värdiga vår kallelse:

Alla: **Hör vår bön!**

Ledare: Enhetens Gud, din Son Jesus, bad att dina lärjungar och efterföljare skulle bli ett, som du är en. Lär oss att handla rättfärdigt, rättvist och med kärlek, även när vi talar, lever och ber olika. Välsigna den världsvida kyrkan och välsigna kvinnor överallt som troget delar evangeliet med varandra. Låt oss leva värdiga vår kallelse.

Alla: **Hör vår bön!**

Ledare: Vi tackar dig, kärlekens Gud. Vi vet att all välsignelse kommer från Dig. Överge oss inte. Ge oss nåd och fyll våra hjärtan med glädje. Svara oss, du som känner oss!
I Gud Skaparens, Sonens och den Heliga Andens namn.

Alla: Amen!

HERRENS BÖN

Vår Fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske, på jorden så som i himlen.
Ge oss idag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket,
din är makten och äran,
i evighet.
Amen.

EN BERÄTTELSE OM BLOMSTRANDE

Vi lyssnar till Saras berättelse.

Jag heter Sara.

Ibland känner jag mig som bladet på ett olivträd, jordad ned till rötterna, blommande inifrån.

Jag föddes och växte upp i Jerusalem som luthersk kristen. Att leva som en palestinsk kvinna har varit och är fortfarande en utmaning. Jag är glad att saker förändras i samhället och i min församling som har ordinerat sin första kvinnliga präst.

Genom åren har jag sett och beundrat mitt folks uthållighet. Min egen familjehistoria liknar många andras. Jag vill dela min historia med er.

Mina morföräldrar bodde i Jaffa före 1948 där de växte upp sida vid sida med andra, kristna, muslimer och judar. När staten Israel grundades 1948 blev det en katastrof för palestinier som hade levt där under århundraden. Vi kallar katastrofen Nakba. Israeliska styrkor kom till mina morföräldrars hem och drev ut dem med våld. Så blev mina morföräldrar flyktingar i Jordanien.

Många år senare, när mina morföräldrar besökte Jerusalem tog mina föräldrar med mig och mina släktingar på utflykt till Jaffa. Dom var ivriga att visa oss hemmet de haft där. Morfar berättade historier från sin barndom och om hur han älskat att plantera träd med sin pappa. Det var faktiskt på så sätt vi hittade huset! Allt annat utom träden hade förändrats, tack vare träden kunde vi identifiera platsen.

Tråkigt nog var de som nu bodde i huset ogästvänliga mot oss. Jag var ganska ung, men jag minns hur dom skrek och visade bort oss bort från huset. Det var inte så att vi förväntat oss att komma in i huset, vi ville bara se det utifrån. Morfar försökte förklara för dem att detta en gång var hans hus. Ändå ville de inte lyssna och jagade i väg oss. Morfars känsla måste ha varit ännu värre än för mig, att bli utestängd från sitt eget hus en gång till.

En gång senare, när jag hälsade på mina morföräldrar i Jordanien, visade

mormor mig sina nycklar som hennes mamma hade behållit när de lämnade sitt hus. Hon behöll nycklarna i hopp om att en dag kunna återvända till sitt hem. Sorgligt nog är det så för många. Fortfarande efter de två Nakba's 1948 och 1967 fördrivs folk från sina egna hem. Många har behållit nycklarna i hopp om att kunna återvända, en förhoppning som gått i arv genom många generationer.

Jag vet att trädet jag har mina rötter i är starkt och motståndskraftigt. Jag får näring från mina förfäders kärlek och fördragsamhet i kärlek tack vare dom. Deras kärlek gjorde att jag kan blomma som bladet på ett olivträd och hjälper mig att vara stark och uthållig.

KOLLEKT (se sista sidan)

Vi ber att den här kollekten blir till glädje och välsignelse och ett tecken på vår samhörighet!

FRIDSHÄLSNING

Mitt i en värld av orättvisor, krig och lidande, kallar Gud oss att ha fördrag med varandra i kärlek. När vi håller ihop genom prövningar lever vi i den frid och fred som Gud lovat oss.

Vi delar Kristi frid med varandra och säger följande ord på arabiska: "Salaam al Massih" vilket betyder: "Kristi frid". Har olivkvistar delats ut i början av gudstjänsten kan gudstjänstfirarna ge dem till varandra.

ÅTAGANDE

Ledare: Låt oss gemensamt uttrycka vårt hjärtas åtagande.

Alla: Låt oss arbeta för fred i solidaritet med alla kvinnor, särskilt de som upplever förtryck, våld och diskriminering.

Låt oss leva i fördragsamhet och kärlek till varandra tills Guds rättfärdighet och frid och fred ska råda i hela världen.

Ledare: Låt oss gå ut som fredens och rättvisans vittnen.

VÄLSIGNELSE

Herren välsigne oss och bevare oss.

Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig.

Herren vände sitt ansikte till oss och giv oss frid och frid.

I Faderns och Sonens och den heliga Andes namn.

Amen.

SÅNG –Den dag du gav oss (psalm 191)

Den dag du gav oss, Gud, är gången

och mörker sänkes kring oss ned.

Ditt lov steg upp i morgonsången,

ditt lov skall signa nattens fred.

När jorden sig i rymden vänder

och ljuset går från trakt till trakt,

ditt lov väcks upp i nya länder.

Din kyrka håller troget vakt.

Den sol som oss till vila viger

för andra tänder arbetsdag.

Ur andras hjärtan bönen stiger

om kraft att vandra i din lag.

Pris vare dig som jordens bana

igenom öde rymder sträckt

och som av jordens folk vill dana

en enda helig mänskosläkt.

Världsböndagen i Palestina

Firandet av Världsböndagen (VBD) nådde Palestina på 1950-talet. Några som introducerade denna rörelse i Palestina var hustrur till präster och pastorer från olika kyrkor och samfund. Man började samlas till bön i KFUK:s center och i protestantiska kyrkor i Jerusalem, Ramallah och Nablus samt i trakten kring Bethlehem.

Aida Haddad, hustru till den lutherska biskopen Daoud Haddad, engagerade sig först genom att läsa texter i gudstjänsten och blev så småningom koordinator för VBD. Hon var den första palestinska kvinna som valdes till VBD:s verkställande utskott, där hon ingick 1993–2003. Även Laila Carmi, romersk katolik, och Nora Carmi från armenisk-apostoliska kyrkan, har ingått i detta utskott. I årets förberedande grupp ingår bl.a. den första nyvigda kvinnliga prästen i Mellanöstern, Sally Azar.

Första gången som Palestina fick förtroendet att förbereda gudstjänstmaterialet till VBD 1994, med mottot "Kom, se och handla". Kvinnor från olika kyrkor med erfarenhet av skola, vård och omsorg samarbetade med teologer om att skriva böner. Gudstjänsten uppfattades som kontroversiell, då Jesu lidande sammanlänkades med palestiniernas lidande under ockupation. Genom VBD får palestinska kvinnor möjlighet att bygga broar till mer än 100 nationer i världen. Detta stärker närvaron och vittnesbördet från Mellanöstern. Efter 30 år får nu Palestina återigen förbereda VBD-materialet, för år 2024.

Tack för din gåva!

Swish (för enskilda givare): **123 667 8650**.

Ange var gudstjänsten hållits (kyrka och ort) under "Meddelande".

Gemensamma kollekter:

Gemensamma kollekter sänds in före 1 april till Världsböndagen,

PG 40 47 22-1 (ej via swish)

Merparten av den svenska kollekten går till utbildningsstipendier till kvinnor i låginkomstländer i samarbete med svenska samfund och kristna biståndsorganisationer.

2023 fördelades stipendier till 44 kvinnor i 10 länder. Totalt fördelades 170 000 kr.

Varmt tack till alla givare!

KONTAKT

Adress: Världsböndagen / SEK Box 140 14 167 14 Bromma.

E-post: VBD@svekumeniskakvinnor.se

Hemsida: www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen